

บทที่ 1

บทนำ

เนื่องจากชุมชนชาวไทยเชื้อสายมอญที่เป็นชาวนามาแต่เดิมได้อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานแถบคลองมอญมากขึ้น จึงย่อมมีรูปแบบทางประเพณี และวิถีการดำเนินชีวิตเฉพาะตัว ยังผลให้รูปแบบอาคารที่พักอาศัยมีลักษณะสัมพันธ์กับวัฒนธรรมทางเชื้อชาติที่มีเอกลักษณ์เด่นชัด แตกต่างกับที่พักอาศัยของชาวไทยโดยทั่วไปซึ่งปัจจุบันนี้ความเจริญและรูปแบบวัฒนธรรมเปลี่ยนแปลงไปทำให้อาคารแบบดั้งเดิมถูกรื้อถอนลงเพื่อสร้างใหม่ รูปแบบอาคารดั้งเดิมที่หลงเหลืออยู่จึงมีจำนวนเบาบาง และน้อยแล้ว หากไม่รีบค้นคว้าศึกษาวิจัยโดยรีบด่วนอาจจะไม่มีหลักฐานเดิมเหลือไว้ให้ศึกษา จึงเห็นสมควรที่จะต้องสำรวจค้นคว้าวิจัยเพื่อบันทึกเป็นหลักฐานเอาไว้สำหรับศึกษาเปรียบเทียบในเชิงวิวัฒนาการของอาคารประเภทที่พักอาศัยของสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น

ความมุ่งหมายในการศึกษา

ทำการศึกษาเรือนพักอาศัยของชาวไทยเชื้อสายมอญที่ตั้งถิ่นฐานอยู่สองฝั่งคลองมอญ ซึ่งมีรูปแบบเรือนพักอาศัยเป็น “โรงนา” วัสดุก่อสร้างเดิมที่ใช้ปิดล้อมอาคารโดยเฉพาะส่วนหลังคา และผนังใช้ใบจากเป็นวัสดุก่อสร้างซึ่งปัจจุบันโรงนาบางหลังได้เปลี่ยนวัสดุก่อสร้างส่วนหลังคาไปเป็นวัสดุที่ผลิตจากโรงงานอุตสาหกรรม และไม่แปรรูปเข้ามาแทนที่ใบจากที่ผุพังไป แต่โครงอาคารยังเป็นโรงนาเดิมอยู่ เรือนบางหลังที่สร้างขึ้นใหม่ที่ไม่ใช่ใบจากเลย โรงนาทั้ง 3 รูปแบบนี้ ยังคงลักษณะโรงนาแบบประเพณีนิยมที่มีลักษณะต่อเนื่องอันแสดงถึงเอกลักษณ์ที่พักอาศัยของ ชนชาวไทยเชื้อสายมอญอย่างชัดเจน และเป็นรูปแบบเรือนพักอาศัยของชาวนามาแต่เดิม ผู้ศึกษาจึงเข้าทำการศึกษาวิจัยเรือนพักอาศัยของชาวมอญในรูปแบบดังกล่าว เพื่อทราบถึงลักษณะพิเศษเฉพาะอันเป็นเอกลักษณ์ทางเชื้อชาติที่จะบันทึกไว้เป็นหลักฐานไว้ศึกษาก่อนที่จะสูญสลายไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. ศึกษาประวัติการตั้งถิ่นฐานของชุมชนชาวนามอญพอสังเขป
2. ศึกษารูปแบบการตั้งถิ่นฐาน
 - ศึกษารูปแบบอาคารพักอาศัยของชาวนามอญ
 - ศึกษารูปแบบและระบบการก่อสร้างรวมถึงวัสดุก่อสร้างเลือกศึกษาเฉพาะเรือนพักอาศัยของชาวมอญที่มีลักษณะเป็นโรงนาแบบประเพณีนิยม
 - ศึกษาการใช้เนื้อที่ใช้สอยและวิถีชีวิตของผู้พักอาศัยและขนาดของครอบครัว
 - ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิถีชีวิตกับรูปแบบการใช้เนื้อที่ภายในอาคาร และบริเวณที่เกี่ยวข้อง
 - ศึกษาสภาพแวดล้อมที่สัมพันธ์กับการวางตัวอาคาร
 - ศึกษาลักษณะทางวัฒนธรรมของชาวมอญที่มีผลต่อการจัดรูปแบบของตัวเรือน
 - ศึกษาระบบสังคมเศรษฐกิจที่มีผลต่อรูปแบบอาคาร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นการบันทึกรูปแบบอาคารไว้ศึกษา เพราะค่านิยมสมัยใหม่ได้แพร่ระบาดเข้าสู่ชุมชนแห่งนี้ ยังผลให้รูปแบบดั้งเดิมที่มีลักษณะเฉพาะตัวอันสะท้อนถึงชีวิตของเชื้อชาติและสังคมชาวนาเดิมเริ่มสูญสลายไป
2. เห็นวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชาวนาเชื้อสายมอญที่สัมพันธ์กับรูปแบบของอาคาร
3. ทราบถึงระบบวิธีการก่อสร้างและการใช้วัสดุท้องถิ่นหรือวัสดุพื้นถิ่น
4. เพื่อใช้ประกอบการสอนวิชาออกแบบ และวิชาเทคโนโลยีการก่อสร้าง ตลอดจนวิชาสถาปัตยกรรมไทยพื้นถิ่น
5. เพื่อเป็นข้อมูลแก่นักศึกษาและผู้สนใจ นำไปเป็นหลักเกณฑ์เพื่อประยุกต์ใช้ และแก้ปัญหาในการออกแบบให้เหมาะสมกับพื้นฐานทางวัฒนธรรม ก่อให้เกิดความสัมพันธ์และเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมพื้นถิ่น
6. เพื่อนำไปประยุกต์กับการออกแบบให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมของชุมชนชาวมอญในปัจจุบัน เพื่อสร้างเอกลักษณ์พื้นถิ่นที่ต่อเนื่อง

แนวคิดพื้นฐานในการศึกษา

เนื่องจากเรือนพักอาศัยพื้นถิ่นชนิดโรน่านั้น เป็นอาคารพักอาศัยที่ชาวนาในชนบทของไทยภาคกลางส่วนใหญ่สร้างต่อเนื่องกันมา ซึ่งในทัศนะของนักมานุษยวิทยามีความเห็นว่า กลุ่มชนชาวนาส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชนที่อยู่กึ่งกลางระหว่างชนเผ่าบรรพกาล (Premative Tribes) กับสังคมอุตสาหกรรม (Industrial Society) ซึ่งจะถือว่าล้าหลังก็ไม่ใช่ หรือทันสมัยก็ไม่เชิง ได้ร่วมกันขึ้นเป็นประชากรส่วนใหญ่ของมนุษยชาติ¹ มีประวัติความเป็นมา และระบบความรู้ต่างๆ อันเป็นวัฒนธรรมพื้นบ้านที่ได้ถ่ายทอดกันอยู่ในหมู่สังคมของตนในวิธีการปากต่อปาก เชิงวิธีการแบบมุขปาฐะ และถ่ายทอดกันด้วยการฝึกฝนและการสังเกตจากผู้ชำนาญเฉพาะด้านสู่สมาชิกรุ่นต่อๆ มาของสังคมไม่ค่อยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานให้ค้นคว้า และวางแนวทางการศึกษาไว้อย่างเป็นระบบ² ฉะนั้น แนวคิดพื้นฐานในการศึกษาของผู้วิจัยจึงจะต้องอาศัยการวิจัยภาคสนาม รวบรวมความรู้จากการสำรวจ และการสัมภาษณ์ชาวบ้านที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการค้นคว้าจากเอกสาร ทำให้การรวบรวมความรู้มีคุณภาพยิ่งขึ้น เพื่อเก็บหลักฐานอันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมพื้นถิ่นหรือวัฒนธรรมพื้นบ้านซึ่งอยู่ในแขนงสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นที่มีคุณค่าอย่างหนึ่งของประเทศ

วิธีการวิจัย

การวิจัยเป็นประเภทการวิจัยประยุกต์ (Applied Research) โดยออกวิจัยภาคสนาม (Field Research)

1. ขั้นตอน และวิธีการเก็บข้อมูล

เก็บข้อมูลโดยการออกสำรวจในบริเวณท้องที่ๆ ศึกษาวิจัยโดยการรังวัดขนาดอาคาร เขียนบันทึกรูปแบบอาคารที่สำรวจไว้ เพื่อนำเสนอและการวิเคราะห์ บันทึกภาพถ่ายอาคารพักอาศัยทั้งภายในและภายนอกอาคาร เพื่อเก็บหลักฐานไว้ศึกษา สัมภาษณ์บุคคลที่พักอาศัยถึงความจำเป็นมาของการดำเนินชีวิตภายในอาคาร ตลอดจนถึงประวัติความเป็นมาของชุมชน การใช้ชีวิตภายในอาคารเพื่อเป็นเกณฑ์สำหรับวิเคราะห์ในขั้นตอนหลัง

2. ขั้นตอน และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่สำรวจจากการร่างภาพที่ได้จากการสำรวจรังวัด นำมาเขียนแบบตามวิธีการทางสถาปัตยกรรม ทำการวิเคราะห์ลักษณะการใช้สอยพื้นที่ที่สัมพันธ์กับเนื้อที่ที่ใช้สอย อันมีผลจากพฤติกรรมการใช้สอย โดยอาศัยวิธีการสังเกตการณ์ และการสัมภาษณ์ จากขั้นตอนที่เก็บข้อมูลตามกระบวนการทางสถาปัตยกรรม โดยเขียนแบบแผนภูมิเขียนแบบสมบูรณตามหลักวิชาสถาปัตยกรรม ซึ่งประกอบด้วยผังบริเวณ แพลนแสดงพื้นที่ที่ใช้สอย รูปตัด และภาพ 3 มิติ แบบ Isometric เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ต่อเนื่องของพื้นที่ภายในอาคาร การเจาะช่องให้สอดคล้องกับการสัญจรระหว่างภายนอกกับภายในอาคาร และทิศทางแดดลม รวมถึงโครงสร้างและวัสดุ และกรรมวิธีการก่อสร้าง

1 อีริค อาร์ วูลฟ์ แต่ง, สุเทพ สุนทรเภสัช แปล. สังคมชาวนา. เชียงใหม่: หอจดหมายเหตุหนังสือสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2527. หน้า 3.

2 ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. “แนวคิดเรื่องการศึกษาประเพณีและวัฒนธรรม (เศรษฐกิจหมู่บ้าน)”. ทิศทางหมู่บ้านไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์หมู่บ้านสถาบันพัฒนาชนบท มูลนิธิหมู่บ้าน. 2531. หน้า 15.

อุปกรณ์ที่ใช้ในการสำรวจข้อมูลภาคสนาม ได้แก่ กล้องถ่ายรูป เซลล์มือถือ เทปวัดระยะ โดยอาศัยผู้ช่วยวิจัยร่วมกับผู้วิจัย ทำการรังวัดอาคารที่ทำการสำรวจ

ขอบเขตของการวิจัย

สำรวจ และวิจัยเฉพาะเรือนพักอาศัยของชุมชนชาวมอญที่พักอาศัยแถบคลองมอญ โดยการสุ่มตัวอย่าง เรือนพักอาศัยแบบโรงนาที่เป็นที่พักอาศัยของชุมชนชาวมอญที่เป็นชาวนามาแต่เดิม ซึ่งมีลักษณะแบบดั้งเดิม และ เรือนที่พักอาศัยแบบโรงนาที่มีอยู่ในปัจจุบัน โดยการสำรวจ รังวัด บันทึกภาพ อย่างละเอียดของเรือนประเภทโรงนา จำนวน 10 หลัง (สำรวจและวิจัยภาคสนามจริงจำนวน 17 หลัง) รวมถึงสภาพแวดล้อมของเรือนแต่ละหลัง อันแสดงถึง การใช้สอยเนื้อที่ภายนอกอาคาร ตลอดจนทางสัญจรที่สัมพันธ์กับตัวอาคาร

เหตุผลการเลือกสถานที่และลักษณะอาคาร

เนื่องจากผู้วิจัยเคยทำการวิจัยเรื่อง “เรือนเครื่องผูกชวาวนา (โรงนา)” ที่หมู่ 1 ตำบลคอกกระบือ อำเภอ เมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งโรงนาแถบนี้ถูกใช้เป็นที่พักอาศัยของคนไทย ส่วนในท้องที่อำเภอ หรือเขต ตลาดกระบังนั้น มีชาวมอญอยู่มากพอสมควร โดยชาวมอญที่นี้จะอยู่ร่วมกับคนไทย คนลาว (อีสาน) คนมุสลิม และ คนจีน และมีหมู่บ้านหลายหมู่บ้านที่เป็นหมู่บ้านเฉพาะของชนมอญล้วนๆ³ ในท้องที่เขตตลาดกระบังนั้น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 6 แขวง⁴ แขวงท้ายยาวย่านคลองมอญ มีชาวมอญอาศัยอยู่เป็นชุมชนชาวมอญล้วนๆ และแขวง ลำปลาทิวก็มีคนมอญอาศัยอย่างหนาแน่น และเป็นหมู่บ้านมอญล้วนๆ หลายหมู่บ้าน เนื่องจากแขวงลำปลาทิวอยู่ใกล้ กับนิคมอุตสาหกรรมจึงมีส่วนต่อการเปลี่ยนแปลงสูง ส่วนหมู่บ้านมอญย่านคลองมอญแขวงท้ายยาวรับผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงน้อยกว่าเรือนพักอาศัยส่วนใหญ่ของชนชาวมอญย่านคลองมอญที่เป็นลักษณะโรงนาแบบดั้งเดิมชนิด เรือนเครื่องผูก หลังคาและผนังใช้ใบจากมาเย็บร้อยเป็นตับจาก มุงเป็นหลังคาและกรุผนังยังพอมีหลงเหลือให้ทำการ ศึกษา ซึ่งต่างกับเรือนพักอาศัยของชาวมอญแถบอำเภอพระประแดง จากการค้นคว้าวิจัยเรื่องการศึกษาชุมชนมอญ ในพื้นที่อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการของ ผุสดี ทิพทัส และสุวัฒนา ธาดานิตินั้น เรือนพักอาศัยเป็นเรือน ไม้จริงหรือเรือนฝากระดานแบบเรือนทรงไทย⁵ เป็นรูปแบบเรือนดั้งเดิมยังผลให้ผู้ทำการวิจัยโครงการนี้เกิดความสนใจ ใคร่ค้นคว้ารูปแบบโรงนาของชาวมอญในย่านนี้ เพื่อหารูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ของโรงนาชาวมอญโดยเฉพาะ

ได้มีการตั้งนิคมอุตสาหกรรมขึ้นในย่านของชุมชนชาวมอญ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสภาพเศรษฐกิจ และสังคม เกิดมีการดำเนินการทางธุรกิจการค้าที่ดินเพื่อจัดสร้างหมู่บ้านจัดสรรขึ้นมากมายและรวดเร็ว ยังผลให้ที่นา ของชาวนาเชื้อสายมอญถูกกว้านซื้อเพื่อทำธุรกิจบ้านจัดสรร ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตเดิมของชาวมอญทั้งด้านกายภาพ และรูปแบบวิถีชีวิต ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นอย่างรีบด่วนที่จะต้องทำการศึกษาค้นคว้า เพื่อเก็บหลักฐานรูปแบบ โรงนาของชาวมอญอันเป็นสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น (Vernacular Architecture) ที่สะท้อนถึงวิถีชีวิตและเอกลักษณ์ทาง สถาปัตยกรรมของชาวนามอญในท้องที่ตลาดกระบังไว้ก่อนจะสูญสลายไปในอนาคต

วิธีการเสนอข้อมูล

การเสนอข้อมูลนั้น จะนำเสนอโดยการเรียบเรียงเป็นเอกสาร ประกอบด้วยภาพถ่าย แผนที่ ภาพวาด การ เขียนแบบ ตลอดจนหนังสืออ้างอิง และการอ้างอิงจากการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์องค์ประกอบ สถาปัตยกรรมตามแนวทางของหลักวิชาการทางสถาปัตยกรรม

3 นิยพรพรรณ วรรณศิริ. “ศิลปะในการปรับตัวและการแก้ปัญหาในการทำวิจัยสนามทางมานุษยวิทยา” ประสพการณ์ทางมานุษยวิทยา

ข้ามวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2533. หน้า 127.

4 สำนักงานเขตตลาดกระบัง. สรุปผลการปฏิบัติราชการ 31. หน้า 3. (เอกสารโรเนียว).

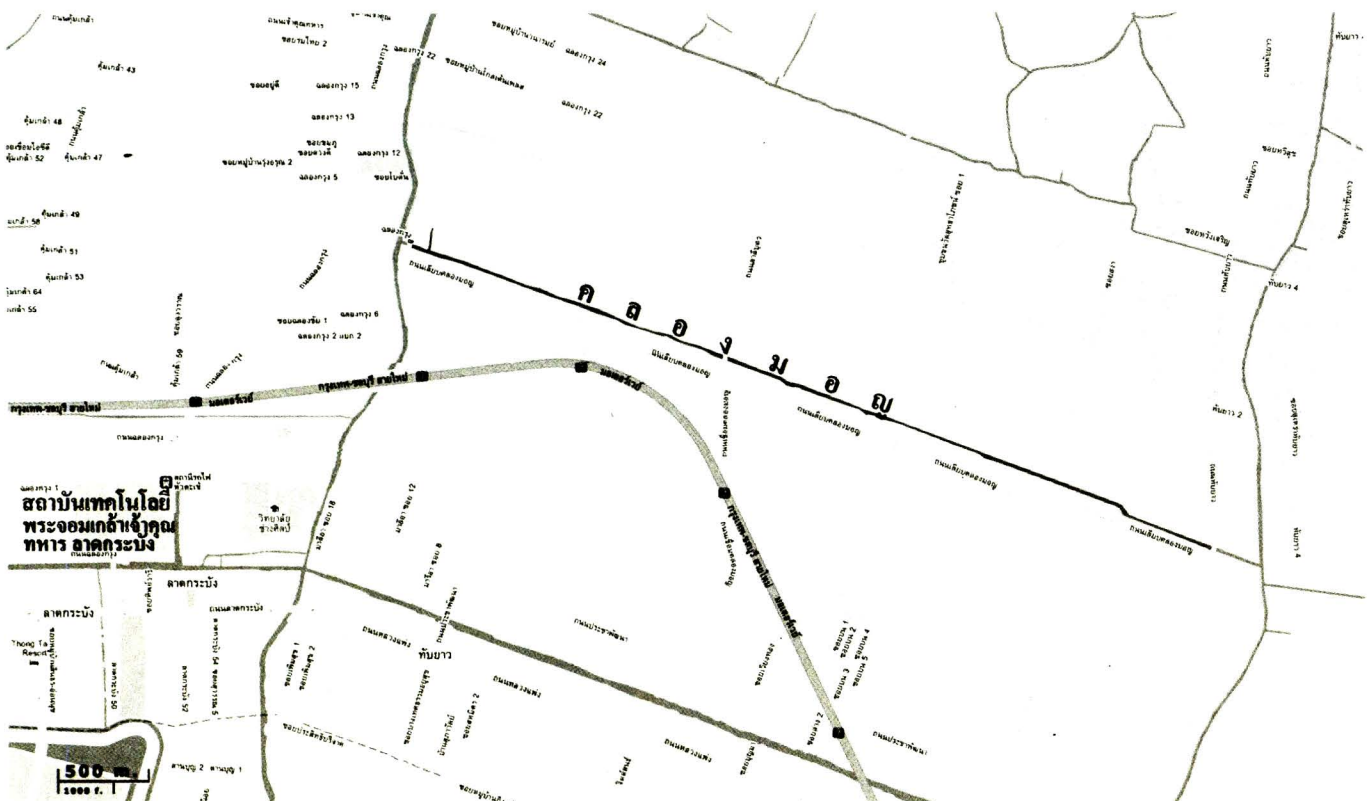
5 ผุสดี ทิพทัส และสุวัฒนา ธาดานิติ. การศึกษาชุมชนมอญในพื้นที่อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ. กรุงเทพฯ: รายงานผล การวิจัยทุนงบประมาณแผ่นดิน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ.2532 หน้า 5-1 หน้า 5-88.

อุปสรรคในการค้นคว้าวิจัย

1. เกิดการเข้าใจไขว้เขวระหว่างผู้วิจัยกับเจ้าหน้าที่จัดสรรงบประมาณการทำวิจัย ทำให้การอนุมัติเงินทำการวิจัยช้ากว่ากำหนดแผนงานกว่าหกเดือน
2. เนื่องจากเหตุผลจากข้อที่ 1 จึงทำให้ผู้วิจัยมีเวลาออกสำรวจรังวัดข้อมูลบ้านพักอาศัยและสภาพแวดล้อมในช่วงเวลาที่จำกัด
3. โครงการวิจัยชิ้นนี้นั้น ข้อมูลหลักเป็นการถ่ายแบบเรือนพักอาศัยของชาวนาในคลองมอญที่มีเชื้อสายมอญ จำต้องออกภาคสนามเพื่อทำการรังวัดขนาดเรือนจริง การออกภาคสนามจึงต้องใช้เวลาที่เหมาะสม คือ หลังจากช่วงฤดูฝนผ่านพ้นไปแล้ว เนื่องจากการอนุมัติงบประมาณทำการวิจัยออกในช่วงเดือนเมษายน ฉะนั้นเวลาออกทำงานเก็บข้อมูลภาคสนามจึงต้องกินเข้าไปในช่วงเวลาฤดูฝน ซึ่งการสำรวจรังวัดมีอุปสรรคมาก ทั้งยังเป็นเวลาเปิดภาคการศึกษา ซึ่งผู้วิจัย และผู้รับจ้างรังวัด (ซึ่งเป็นนักศึกษา) ต่างก็มีภารกิจรับผิดชอบในการสอนและการเรียน ทำให้ใช้เวลาในการออกทำงานวิจัยภาคสนามได้ไม่เต็มที่เท่าที่ควร
4. เนื่องจากบ้านชาวนาเชื้อสายมอญที่ทำการออกสำรวจตั้งถิ่นฐานขนานกับลำคลอง แม้จะอยู่ไม่ไกลจากแหล่งชุมชนตลาดหัวตะเข้ และสำนักงานเขตลาดกระบัง ในช่วงเวลาเก็บข้อมูลนั้นสะพานเชื่อมระหว่างถนนคลองกรุงเข้าสู่ถนนเลียบลคลองมอญตรงหน้าวัดสุทธาโภชนยังทำการสร้างไม่เรียบร้อย จึงต้องเดินทางอ้อมเข้าทางวัดพลมณี ซึ่งมีระยะทางขวานไม่ตัดตรงสู่แหล่งข้อมูลโดยตรง ทำให้สิ้นเปลืองเงินงบประมาณในการทำวิจัย เพื่อทำการเช่าเหมารถของเอกชนในการเดินทางเข้ารังวัดและศึกษาข้อมูลในแต่ละครั้ง
5. ในขั้นแรกคณะผู้วิจัยไม่ได้ทำการ هماเช่ารถในการเดินทาง แต่ได้ใช้รถและเรือประจำทาง ซึ่งเริ่มต้นจากตลาดหัวตะเข้เข้าสู่บริเวณพื้นที่ทำการวิจัย ทั้งเรือและรถประจำทาง มีช่วงเวลารับส่งผู้โดยสารเพียงไม่กี่เที่ยว เนื่องจากเป็นชุมชนที่มีผู้อาศัยไม่มาก แต่ละช่วงเวลารับส่งกินเวลาห่างกันมาก หากไม่ทันกับรถเรือเที่ยวแรกหรือในช่วงเช้า ต้องเสียเวลารอเที่ยวโดยสารถัดไปนานมาก ทำให้การสำรวจรังวัดบ้านแต่ละหลังนั้นได้เนืองงานไม่มาก ต้องรีบกลับเพื่อให้ทันกับเวลาการบริการรับส่งเรือ และรถประจำทางเที่ยวสุดท้าย ทำให้การสำรวจรังวัดและสอบถามรายละเอียดบ้านที่รังวัดแต่ละหลังกินเวลานานเป็นสัปดาห์ทีเดียว (ซึ่งภายหลังจึงหันมาเช่าเรือ และรถยนต์เอกชนแทน ซึ่งมีราคาสูง เพราะต้องเหมาจ่ายกันเป็นวันๆไป)
6. มีการดัดแปลงเปลี่ยนวัสดุและเพิ่มเติมรายละเอียดของบ้านบางหลังที่ทำการรังวัดไว้แล้ว แต่ยังไม่ทำการถ่ายรูปเก็บไว้ จำต้องใช้ข้อมูลจากการรังวัดเพียงอย่างเดียว ส่วนภาพถ่ายนั้นจึงเป็นภาพที่ได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมแล้ว การจะทำการรังวัดใหม่ของเรือนที่ได้ดัดแปลงแล้วนั้น ผู้วิจัยไม่กระทำ คงใช้ข้อมูลจากการรังวัดไว้เดิม เพราะว่าเป็นเรือนเดิมที่มีเอกลักษณ์แท้จริงไม่ได้ดัดแปลงไปจากความต้องการที่เพิ่มเข้ามาใหม่
7. เรือนบางหลังที่ทำการรังวัดไว้เรียบร้อยแล้ว แต่ยังไม่ได้ทำการถ่ายรูป เจ้าของเรือนเดิมรีบร้อนไปเสียผู้วิจัยจึงนำเสนอเพียงผลงานจากการรังวัดภาพถ่ายเพราะไม่มีหลักฐานที่จะทำการให้มีการบันทึกภาพ หากจะทำการรังวัดเรือนใหม่ก็สิ้นเปลืองเวลาขึ้นอีก ยังผลให้งานวิจัยล่าช้ากว่าที่ควร และเรือนหลังใหม่ที่จะรังวัดก็ไม่มีคุณค่าเท่ากับหลังที่เรือไปแล้ว
8. ในช่วงทำการสำรวจข้อมูลในโครงการวิจัยชิ้นนี้ ทางคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลได้มาขอร้องให้ผู้ทำการวิจัยช่วยทำงานวิจัยอีกชิ้นหนึ่งให้กับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ผู้ทำการวิจัยจำต้องร่วมทำการวิจัยอีกชิ้นหนึ่ง ยังผลงานวิจัยในโครงการจะงักอยู่ในระยะหนึ่ง
9. ในช่วงหลังของการออกเก็บข้อมูลภาคสนาม คุณวรุณ ยุพาสินทวงศ์ ณ อยุธยา ซึ่งเป็นคณะกรรมการจัดการหาข้อมูลการแสดงในศูนย์ประวัติศาสตร์อยุธยา ได้มาขอร้องให้ผู้ทำการวิจัยทำการสำรวจ เพื่อให้ทำการสร้างหมู่บ้านจำลองชาวนาไทย และหุ่นแสดงถึงสภาพบ้านเรือนอยุธยาในอดีต ตรงบริเวณหน้าบ่อมเพชรตรงข้ามวัดพนัญเชิงที่แม่น้ำป่าสักบรรจบกับแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งผู้ทำการวิจัยก็จำต้องให้ความร่วมมือ ยังผลให้การค้นคว้าวิจัยโครงการนี้ล่าช้าต่อไปอีก
10. ข้อมูลทางเอกสารที่กล่าวถึงชุมชนมอญย่านนี้ไม่ค่อยจะมีการกล่าวถึงโดยตรงนัก แม้จะมีนักวิจัยบางท่านได้ทำการวิจัยไว้บ้าง แต่ผลงานวิจัยก็ยังไม่ออกเผยแพร่ ทำให้ผู้วิจัยมีอุปสรรคในการหาข้อมูล

11. บุคคลผู้รู้ในย่านคลองมอญก็หายาก คนรุ่นใหม่ไม่มีใครสนใจถึงอดีตของตน คนรุ่นเก่าที่มีอายุและพอรู้เรื่องราวบ้างก็อยู่ในวัยชรามากแล้วไม่ค่อยจะดีเป็นปกติ จึงทำให้ข้อมูลมีข้อผิดพลาดได้บ้าง บางคนก็สิ้นอายุไปแล้ว ไม่ทันจะทำการสัมภาษณ์เรื่องราวต่างๆ ของคนในยุคก่อน

อุปสรรคในการทำการวิจัยนี้ แม้จะมีหลายประการก็ตามดังที่ได้กล่าวมา แต่ผู้ทำการวิจัยก็ได้เพียรพยายามหาวิธีการก้าวพ้นอุปสรรคเหล่านี้มาได้โดยอาศัยผู้มีอุปการะหลายท่าน โดยเฉพาะผู้ช่วยทำการวิจัย และชาวบ้าน รวมถึงเจ้าของบ้านทุกหลัง ที่ผู้วิจัยเข้าไปทำการสำรวจจริงวัด ซึ่งทุกท่านได้เมตตาให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัยด้วยความเต็มใจ และเต็มความสามารถของทุกท่าน ผู้วิจัยยังซาบซึ้งอยู่ไม่รู้ลืม และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วยหากไม่มีท่านเหล่านี้แล้วงานวิจัยชิ้นนี้ย่อมไม่ลุล่วงด้วยดี

แผนที่แสดงพื้นที่ศึกษาบริเวณคลองมอญ แขวงทับยาว เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
ห้องสมุดงานวิจัย
วันที่..... 1.6.ค.ศ. 2555
เลขทะเบียน..... 246435
เลขเขียนหนังสือ.....

สะพานข้ามคลองใช้เสาไม้เนื้อแข็งมีราวสะพานเป็นไม้ไผ่ ฝีมือชาวบ้านสร้างเองจากสมาชิกของครอบครัวเป็นระบบพึ่งพาตนเองที่ไม่ต้องเสียค่าจ้างจาก
คนภายนอก